

Beleidsplan Jacobikerk 2017 - 2022

Samen geloven en leven in de verwachting van Zijn Toekomst

Versie 3.1 - juni 2017

Inhoud

1. Inleiding
2. Identiteit, kernwaarden en visie
3. Wat betekent deze visie voor de komende 5 jaar: focus en speerpunten
4. Uitwerking van de speerpunten
5. Proces jaarlijkse evaluatie en speerpunten voor het komende jaar

1. Inleiding

1.1 Achtergrond en historisch perspectief

- De Jacobikerk is een protestantse gemeente, staande in de gereformeerde traditie, die wordt gekenmerkt door een orthodoxe prediking en (van oudsher) een relatief sobere liturgie. Vanaf 2004 is samen met de IZB het missionaire project ingezet met als doel ook een toegankelijke en gastvrije gemeenschap te worden. Ds. Arjan Markus is gestart als missionair predikant naast ds. Andries Zoutendijk als gemeentepredikant. Doel van het missionaire project was het (terug)winnen van rand- en buitenkerkelijken voor Christus door het organiseren van missionaire activiteiten in het kerkgebouw. Deze activiteiten draaien tot op de dag van vandaag: de Alphacursus, de Avonddienst, het Jacobidebat, Bible Basics en de Bètacursus (voorheen Openkring).
- In de evaluatie van het missionair project (2009) werd geconstateerd dat de gemeente opener is geworden, maar dat er nog veel verlegenheid was bij gemeenteleden om het geloofsgesprek met niet-gelovigen te voeren en hen uit te nodigen voor missionaire activiteiten. De evaluatie en de studiereis van de kerkenraad naar Londen (eind 2009) hebben ertoe geleid dat in het beleidsplan 2010-2015 is gekozen voor *discipelschap in het hele leven*.
- Dit heeft de jaren erna (evaluatie in 2012) geresulteerd in de integratie van het missionaire project in de gemeente, met een belangrijke rol van de missionair predikant in aansturing en prediking. Ook heeft het geleid tot een bloeiend kringwerk van ongeveer 35 kringen, die fungeren als oefenplaats voor discipelschap. Via mentoren op de kring is ook het pastoraat voor de kringleden vormgegeven vanuit de gedachte dat pastorale vragen 'dichterbij' kunnen worden gesignaleerd en opgepakt. Verder is het onderwerp discipelschap via themabijeenkomsten aan de orde gesteld, zoals discipelschap op je werkplek en moeilijke geloofsvragen voor studenten. Ten slotte heeft het ook geleid tot het besef dat discipelschap ook een diaconale doorwerking heeft (concreet: Jacobimaaltijd, meedoen met Stichting Present en diaconale bewustwording via de Michacursus).
- Een tweede studiereis van de kerkenraad naar Londen en bezinning op de toekomst van de Jacobikerk als missionaire gemeente na het vertrek van ds. Arjan Markus heeft geleid tot het verlangen om verder te groeien in discipelschap. Ook in dit beleidsplan (voor de jaren 2017-2022) is deze doorgaande lijn zichtbaar.

1. Inleiding

1.2 Doel van en doelgroep voor dit beleidsplan

- Het doel van dit beleidsplan is ook ons verlangen: **om verder te groeien als open missionaire geloofsgemeenschap die bekend staat en functioneert als inspiratie- en oefenplaats voor discipelschap. Een plaats waar mensen van binnen en buiten de gemeente elkaar en andere helpen om te leren leven met God. Om dit doel te bereiken zetten we in toerusting en bemoediging.**
- Discipelschap achter Jezus aan, krijgt vorm in ons hele leven, gevoed door te luisteren naar wat God tot ons te zeggen heeft door Zijn Woord, en door te luisteren naar elkaar en naar onze omgeving. Dit betekent dat we continueren wat we hebben in onze kerkdiensten, in de doordeweekse vormen van gemeentezijn, et cetera. Het voortzetten van de traditie en het goede van de afgelopen jaren is een belangrijke basis om door te gaan.
- Dit krijgt vorm met drie kernwoorden: luisteren, doorvertellen, dienen. We verwijzen hierbij ook naar het missionair projectplan 'Discipelschap in het hele leven' d.d. 17 maart 2014 op basis waarvan ds. Wim Vermeulen in juni 2015 in onze gemeente aan de slag is gegaan. Dit beleidsplan is logischerwijs sterk verbonden met de inhoud van het missionair projectplan.
- Dit beleidsplan is bedoeld om voor de komende vijf jaar (beleidsmatig) richting te geven aan de koers van onze gemeente. Het is belangrijk dat de kerkenraad en de gemeente samen weten wat deze koers inhoudt en wat de speerpunten de komende jaren zijn. Voor de kerkenraad dient het ook als agenda waaraan met concrete activiteiten wordt gewerkt, in aanvulling op wat er komt kijken bij het dagelijks 'reilen en zeilen' van de gemeente en eventuele, onverwachte ontwikkelingen.
- Dit beleidsplan is niet bedoeld om compleet te zijn. Voor het geheel aan activiteiten, de wijze waarop de gemeente georganiseerd is, et cetera, verwijzen we naar de wegwijzer en de website.
- In hoofdstuk 2 van dit beleidsplan verwoorden we onze identiteit en kernwaarden. Vervolgens geven we in onze visie lading aan de kernwoorden luisteren, doorvertellen en dienen. In de hoofdstukken die volgen benoemen we de speerpunten voor de komende jaren. We sluiten af met afspraken over jaarlijkse evaluatie en prioriteiten.

2. Identiteit, kernwaarden en visie (1)

2.1 Identiteit en kernwaarden van de Jacobikerkerk

- De wijkgemeente Jacobikerkerk ziet zichzelf als gemeente van Jezus Christus. Hem gehoorzamen we als Heer van de kerk. Wij weten ons als gemeente afhankelijk van God en bidden om de vernieuwende werking van Zijn Geest in de gemeente, in ons eigen leven en in de wereld om ons heen.
- We geloven dat we als gemeente God mogen ontmoeten dankzij de genade en goedheid van God, die zichtbaar en tastbaar wordt in het verzoenend lijden en sterven en in de opstanding van Jezus Christus. We geloven dat we geroepen zijn om als discipel in alle aspecten van het leven Gods wil te zoeken en te volgen. De Heilige Geest is het die ons daarin leidt.
- De Jacobikerkerk staat in de gereformeerde traditie: het vasthouden aan de Bijbel (sola scriptura) als bron van wat we over God weten, het geloof als enige weg naar God (sola fide) en genade als enige basis van onze redding (sola gratia). De Jacobikerkerk weet zich verbonden met deze traditie en wil die in deze tijd verwoorden en doorgeven.
- Centraal in ons gemeente-zijn staat de gemeenschap met God en met elkaar, op zondag en doordeweeks. In de erediensten staat de verkondiging van het Woord en de bediening van de sacramenten (Heilig Avondmaal en Heilige Doop) centraal en biedt de liturgie soberheid, stilte en ruimte voor inkeer. Daarnaast bieden de erediensten ruimte voor onderlinge ontmoeting.
- De Jacobikerkerk is een open en gastvrije gemeenschap. We willen trouw zijn aan de bediening van het woord en trouw zijn in onderlinge relaties. Het gemeente-zijn heeft een decentrale (in de wijk) en een centrale verschijningsvorm (in de kerk). Beide vormen vragen om een eigen bezinning en kunnen elkaar versterken.
- Als pelgrims zijn we onderweg naar Gods nieuwe toekomst, waar we op hopen en naar uitzien. Vanuit dat besef streven we naar het betonen van barmhartigheid, het zoeken naar gerechtigheid.
- De Jacobikerkgemeente heeft een oriëntatie op stad Utrecht, vanuit de Jacobikerkerk als gebouw en plaats van samenkomst én vanuit de thuissituatie van gemeenteleden.

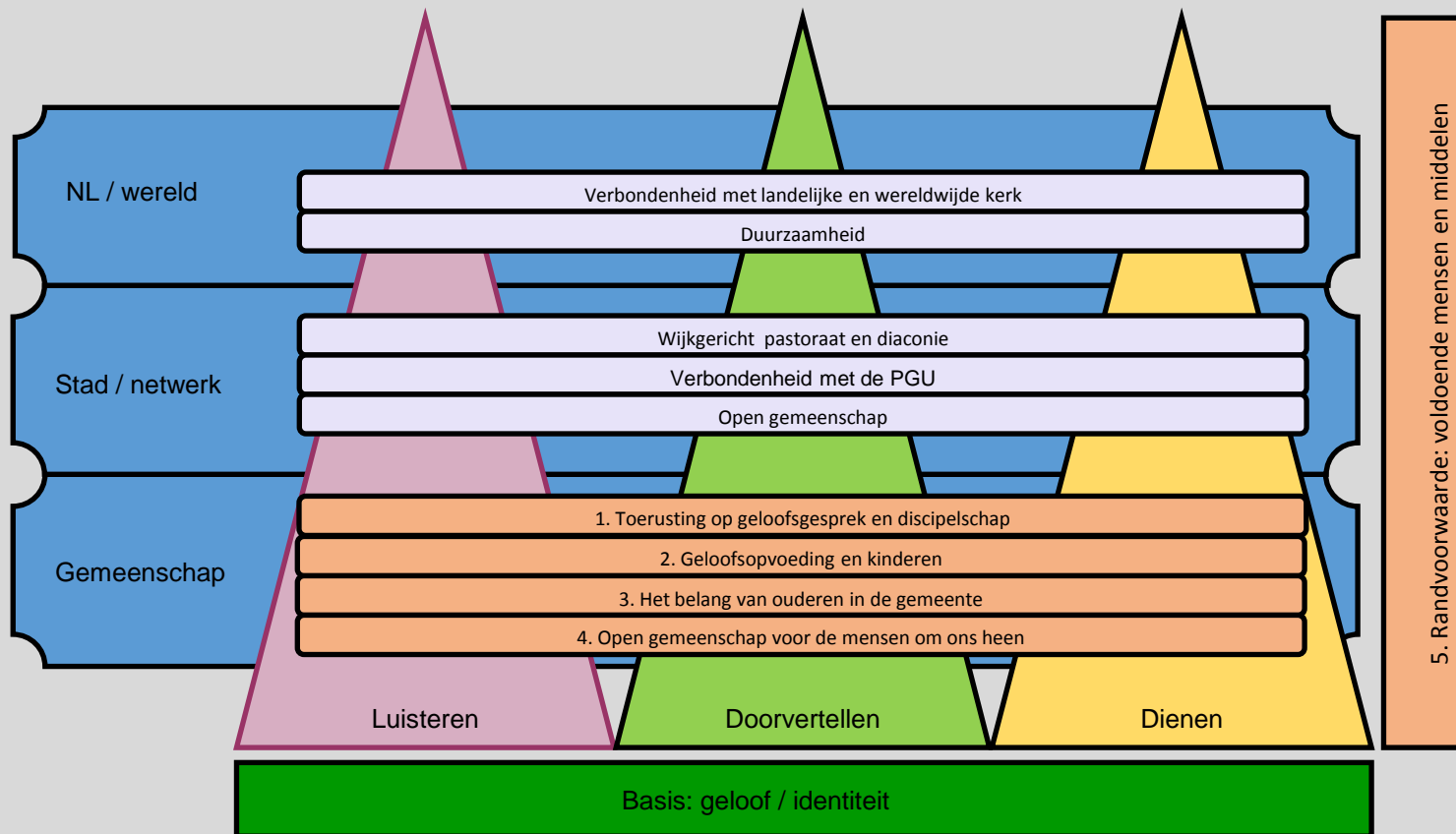
2. Identiteit, kernwaarden en visie (2)

2.2 Visie: luisteren, doorvertellen en dienen

- **Luisteren** doen we in de eerste plaats naar God. Als gemeente stellen we de Bijbel als Gods woord centraal. Grondige studie daarvan zien we als essentieel om ons verlangen om discipel van Christus te zijn aan te wakkeren. Door met elkaar de Bijbel intensief te bestuderen, kan God tot ons spreken. We willen ook naar God luisteren in ons gebed, om te horen wat Hij ons te zeggen heeft. Door te luisteren naar elkaar raken we meer betrokken op elkaar, horen we van elkaar wat de ander meemaakt in zijn/haar leven met God en welke behoeften en zorgen er zijn. Ook luisteren we naar de 'context' waarin we leven (gemeente, stad, land).
- Van wat we gehoord en geleerd hebben, willen we getuigen en **doorvertellen**. We zien onderlinge ontmoeting als een belangrijke manier hoe God werkt om mensen te veranderen. Ontmoeting krijgt prettig vorm in kleine groepen. We vinden het belangrijk dat de leider van een kleine groep wordt toegerust en vanuit zijn gaven en toerusting deelt met de groep. Zo kan deze zijn enthousiasme, kennis en ervaring overdragen, met als doel dat de leden zelf ook weer gaan overdragen aan anderen. We willen leiders zo toerusten dat ze in het leiden van de groep zorgvuldig, enthousiasmerend en uitdagend zijn.
- We geloven dat het doorvertellen van het Evangelie en onze persoonlijke verhalen mensen aanzet tot **dienen**. Alle taken in de gemeente staan uiteindelijk in het teken van het dienen van God, het dienen van elkaar en het dienen van de stad Utrecht. We willen iedereen met een taak zo toerusten dat ze hun werk vormgeven vanuit hun persoonlijke geloofsvertrouwen en het verlangen de Heer van de kerk te dienen. We willen elkaar kunnen aanspreken op de diaconale verantwoordelijkheid die dat met zich meebrengt en de toewijding die dat vraagt.

3. Wat betekent deze visie voor de komende 5 jaar?

- We vertalen te thema's luisteren, doorvertellen en dienen door naar drie niveaus: onze gemeente (gemeenschap), de stad en de wereld (landelijk en wereldwijd). De genummerde aspecten zijn speerpunten voor de komende periode. De andere aspecten blijven relevant en/of zijn verwerkt in de speerpunten.

3. Wat betekent deze visie voor de komende 5 jaar?

- Gezien wat op ons afkomt, zien we de volgende speerpunten waarmee we de reeds ingezette investering in discipelschap, het **samen geloven en leven in de verwachting van Zijn Toekomst**, verder vormgeven:
 1. Toerusting op geloofsgesprek en discipelschap
 2. Geloofsopvoeding en kinderen
 3. Het belang van ouderen in de gemeente
 4. Open gemeenschap voor de mensen om ons heen
 5. Voldoende mensen en middelen
- We werken de speerpunten langs het volgende stramien uit:
 - Ons verlangen
 - Huidige situatie / afgelopen jaren
 - Richting voor de komende jaren

4. Uitwerking van de speerpunten (1)

Speerpunt 1: Toerusting op geloofsgesprek en discipelschap

- **Ons verlangen** is om te bouwen aan en verder te groeien tot een gemeenschap waarin we geloof en leven met elkaar delen: samen optrekken om Jezus te volgen in ons concrete leven en in de verwachting van Zijn toekomst. We investeren in toerusting van gemeenteleden en van mensen met specifieke taken binnen de gemeente om het geloofsgesprek te voeren, zowel binnen als buiten de gemeente.
- Wat is in de **huidige situatie** en blijft: het hart van het gemeenteleven klopt in de zondagse eredienst. We bezinnen ons doorlopend op behoud en groei van ons geloof door de verkondiging van Gods Woord en de sacramenten. Naast de zondagse ontmoeting van elkaar in de kerk, is het belangrijk dat we ons geloof en leven ook delen in kleinere verbanden. Een belangrijke bouwsteen van ons gemeenteleven bestaat dan ook uit de Bijbelkringen en andere kleine groepen (zoals het leerhuis en het pastorale koffieochtend voor ouderen). In het materiaal voor de Bijbelkringen wordt de verbinding gelegd met de zondagse preken.
- Voor de **komende jaren** zetten we in op het versterken van deze kleinere verbanden. We stimuleren deelname aan deze kleinere groepen en versterken de toerusting van kringleiders (door de ouderlingen) en via hen de kringleden. De rol van kringleider is hierin veranderd en het werken met een mentor op de kring wordt losgelaten. De kringleider is er verantwoordelijk voor om inhoudelijk leiding te geven aan het gesprek, om de Bijbelse focus te borgen, om de groep te leiden en discipelschap te stimuleren (ook in onze eigen leef- en werkomgeving). We verwachten dat de kringleider ook pastorale behoeften kan signaleren en kan doorverwijzen waar nodig. De kringleider is beschikbaar voor persoonlijke gesprekken en gebed waar gewenst. De pastoraal ouderling van de wijk waarin de kringleden (hoofdzakelijk) wonen is pastoraal verantwoordelijk voor de kring. Zij worden samen met de bezoekmedewerkers toegerust door de predikanten. De toerusting richt zich op het voeren van het geloofsgesprek en de ontmoeting van mens tot mens voor Gods aangezicht. De toerusting rondom 'life events' blijft en wordt versterkt. Het doopgesprek vindt tegenwoordig plaats in twee gesprekken, de pre-marriage course wordt voortgezet (mogelijk in samenwerking met andere gemeenten) en geloofsoopvoeding krijgt extra nadruk met thema-avonden.

4. Uitwerking van de speerpunten (2)

Speerpunt 2: Geloofsopvoeding en kinderen

- We zien onze kinderen en jongeren niet alleen als de toekomst van de gemeente, maar **ons verlangen** is om hen ook vandaag de dag al een eigen plek geven in de gemeente. We vinden het daarom belangrijk dat onze gemeente een veilige, betrouwbare en liefdevolle plek is voor hen. Waar zij welkom zijn, zich gezien weten, met plezier komen, en waar ook plek is voor andere kinderen die zij in onze kring brengen. Ouders gaan we ondersteunen in de geloofsopvoeding. We willen onze kinderen het evangelie van Jezus Christus doorgeven en hen laten zien wat het betekent om in het dagelijks leven Hem te volgen. We willen kinderen en jongeren begeleiden in het vormen van een eigen identiteit en eigen mening, in het vertrouwen dat zij in het opgroeien zelf de keuze voor Jezus zullen maken. Wij vertrouwen hierop omdat God ook de nieuwe generaties op het oog heeft. Hij heeft immers hen binnengebracht in de kring van onze gemeente en Zijn hand op hun leven gelegd.
- We geven dit in de **huidige situatie** al vorm met de woorden vieren (tradities leren kennen; onderdeel zijn van onze vieringen), vormen (voorlezen en uitleggen van discipelschap en wat dat dagelijks betekent door onderricht aan de kinderen/tieners en toerusting aan ouders) en vrienden (het tot stand laten komen en begeleiden van betekenisvolle relaties met leeftijdsgenoten en volwassenen).
- We gaan **de komende jaren** werken aan de betrokkenheid van en op kinderen in de dienst (prediking, kindermoment), geloofsopvoeding van kinderen (materiaal en toerusting leiding kindernevendienst en nog op te zetten catechisatie) en toerusting van ouders met betrekking tot geloofsopvoeding. Ook wordt geïnvesteerd in de onderlinge relaties van de kinderen en tieners door middel van deelname aan clubs (IKJU), mentoren voor tieners en tienerclub, et cetera. Ten slotte gaan we ons bezinnen op jeugddiaconaat.

4. Uitwerking van de speerpunten (3)

Speerpunt 3: Het belang van ouderen in de gemeente

- **Ons verlangen** is dat ouderen in onze gemeente de pastorale en sociale aandacht krijgen die ze nodig hebben. We zijn samen gemeente van Christus en juist in een gemeente worden grenzen doorbroken tussen generaties, levenssituaties en zijn we één in Hem. We willen stimuleren dat we elkaar als gemeente daarin werkelijk ontmoeten en delen wat ons bezig houdt en wie God voor ons is. Ouderen kunnen vanuit hun levenservaring met God onze jongere generaties veel leren. Ze hebben zo een belangrijke rol in onze gemeente. Jongere gemeenteleden kunnen ouderen helpen om mee te kunnen blijven doen ook als ze niet of minder makkelijk kunnen deelnemen aan de kerkdiensten en andere activiteiten in de gemeente.
- In **de huidige situatie** wordt het pastoraat voor ouderen verzorgd door bezoekmedewerkers, pastoraal ouderlingen en de predikanten. De predikanten bezoeken de ouderen in ieder geval een keer per jaar en in geval van ziekte en andere nood bezoeken. De pastoraal ouderlingen bezoeken samen met bezoekmedewerkers de gemeenteleden, ook de ouderen, in hun sectie. Eén van de pastoraal ouderlingen heeft het pastoraat voor ouderen als bijzonder aandachtspunt.
- **De komende jaren** zullen we het pastoraat voor ouderen prioriteit geven vanuit de pastoraal ouderlingen. Daarnaast bekijken we wat nodig is in de pastorale zorg voor ouderen als onderdeel van de bezinning op de formatie van predikanten (en evt. ondersteuning). Daarnaast willen we het omzien van gemeenteleden onderling in de wijk waar ze wonen verder versterken. Aandacht voor ouderen in onze gemeente en de wijk waar we wonen vinden we een belangrijke taak. We sluiten aan bij het ingezette PGU beleid om een diaconaal werker ouderenzorg aan te stellen en het initiatief om wijkgemeenten een zorginstelling te laten adopteren. We gaan de komende periode het idee doorddenken en uit proberen dat Bijbelkringen ouderenbezoekwerk als diaconale taak kunnen oppakken. Ten slotte willen we gemeenteleden ook stimuleren om mee te werken en deel te nemen aan activiteiten voor ouderen.

4. Uitwerking van de speerpunten (4)

Speerpunt 4: Open gemeenschap voor de mensen om ons heen

- **Ons verlangen** is om een open en missionaire gemeenschap te zijn. We willen geïnteresseerde mensen 'van buiten' met het evangelie in aanraking te brengen. Hiervoor zijn de afgelopen jaren diverse activiteiten opgezet: de Alphacursus, bijbelleesgroep(en) en een gevarieerd aanbod aan kerkdiensten behoren inmiddels tot het DNA van de Jacobikerk en zullen gecontinueerd worden. Bij deze activiteiten betrokken gemeenteleden krijgen toerusting.
- We stimuleren **op dit moment en in de toekomst** het opzetten van kringen in de wijk. Dit geeft meer mogelijkheden voor contacten tussen kringleden onderling, met andere gemeenteleden in de buurt (zoals ouderen). Versterking van de onderlinge band in een sectie (bijvoorbeeld door middel van groothuisbezoek) en wijkgerichte Bijbelkringen maken het makkelijker om 'omzien naar elkaar' vanzelfsprekend te maken; hierdoor kan ook de diaconale inzet informeler worden. We streven ernaar om voor elke wijk een diaconale wijkactiviteit voor te stellen die gezamenlijk (met bijvoorbeeld een Bijbelkring) of individueel kan worden gedaan in de wijk en op structurele basis.
- We kiezen **de komende jaren** voor een wijkgerichte benadering van onze pastorale en diaconale inzet. Omzien naar elkaar en pastoraat vinden idealiter plaats in de eigen omgeving: je komt elkaar vaker tegen in straat, buurt en winkel; dit maakt het contact laagdrempeliger. Pastoraat (huisbezoek) vindt zoveel mogelijk plaats door mensen uit de eigen sectie. Tijdens (pastorale) gesprekken gesignaleerde (materiële) nood kan snel worden doorgegeven aan de wijkdiaken.
- **De komende jaren** bezinnen we ons nadrukkelijker dan vroeger op onze aanwezigheid in de Utrechtse binnenstad. Dat betekent in ieder geval dat we inzetten op meer zichtbaarheid van de kerk (informatie over God, geloof en kerk) op andere momenten dat de kerk open is bij (Kerken Kijken, Koningsdag, et cetera). Het is de bedoeling dat de aan onze gemeente verbonden missionaire leefgemeenschap die zich in het najaar van 2016 aan de Oudegracht heeft gevestigd, daarbij zal gaan functioneren als bruggenhoofd. Dit versterkt de missionaire en diaconale betrokkenheid op Wijk C. Ook bezinnen we ons op het organiseren van een (jaarlijks terugkerend) event om mensen in de omgeving van de Jacobikerk te bereiken.

4. Uitwerking van de speerpunten (5)

Speerpunt 5: Voldoende mensen en middelen

- **Ons verlangen** is om voldoende mensen en middelen in te kunnen zetten om onze gemeente, in ieder geval in geestelijke zin, verder te laten groeien tot een open missionaire geloofsgemeenschap die bekend staat en functioneert als inspiratie- en oefenplaats voor discipelschap. We denken en ervaren dat een bezetting van twee gemeentepredikanten in een nader te bepalen totale omvang, een (liefst fulltime) beheerder en een organist hiervoor passend en nodig is. Vanuit de opdracht professioneel en verantwoordelijk werkgever te zijn, heeft afgelopen jaren de rol kerkrentmeesterschap-personeel nadrukkelijk vorm gekregen en dit zetten we door.
- In **de huidige situatie** zijn in onze gemeente twee predikanten werkzaam: ds. Andries Zoutendijk als gemeentepredikant (1,0 fte) en ds. Wim Vermeulen als missionair predikant (0,7 fte mede gefinancierd op basis van externe fondsen; aangevuld met 0,3 fte voor andere werkzaamheden in de gemeente gefinancierd uit eigen middelen). De gemeentepredikant gaat halverwege 2018 met emeritaat; de tijdelijke aanstelling van de missionair predikant loopt af in juni 2019. **In het seizoen 2017/2018** bezinnen we ons op de formatie predikanten (en evt. ondersteuning).
- Om onze mensen, de lasten van het kerkgebouw, de gemeenteactiviteiten en bijkomende kosten te kunnen betalen, zijn inkomsten nodig. We gaan uit van een gelijkblijvende begroting van ca. € 445.000,-. In **de komende jaren** wordt de inkomstenkant, net als nu, gevormd door inkomsten vanuit AKB en in toenemende mate (vanwege het afnemen van fondsen en subsidies) vanuit verhuur, collecten, overige giften en bijdragen. Andere vormen van schenken (bijvoorbeeld door legaten e.d.) worden extra onder de aandacht gebracht en gestimuleerd. We willen de gebruik van het gebouw ten volle benutten. Om onbekenden met kerk en kerk-zijn kennis te laten maken met de binnenkant van de Jacobikerk, staan wij een zo ruim mogelijke openstelling voor, gefaciliteerd door vrijwilligers. De inzet van vrijwilligers voor gemeentetaken is van groot belang. Doel in de komende jaren is een efficiëntere inzet van mensen voor (de circa 300) vrijwilligerstaken met gebruikmaking van ieders talenten, betere coördinatie tussen de verschillende vrijwilligers en taken (door een kerkrentmeester-vrijwilligers en o.a. met een vacaturebank). We zetten ten slotte nadrukkelijk in op de verbetering van de communicatie met een daartoe samengestelde commissie.
- Bij onze inzet van mensen en middelen richten we ons op duurzaamheid, vaak vertaald als 'rentmeesterschap'. We willen **de komende jaren** werken aan verdere bewustwording binnen de gemeente (hoe gaan we om met de aarde, onze inkomsten en uitgaven, afval, fair trade en ook met mensen die in dienst zijn van de kerk).

5. Proces jaarlijkse evaluatie en speerpunten

Voorstel is om dit beleidsplan op hoofdlijnen per jaar te vertalen in concrete prioriteiten voor het komende jaar. Het idee is om per speerpunt aan het einde van het seizoen (mei/juni) te evalueren en de prioriteiten van het volgende seizoen direct na de zomer.

Dit wordt als geheel en gezamenlijk besproken in (het moderamen en) de kerkenraadsvergadering direct na de zomer van ieder jaar gedurende de looptijd. Dit bestaat dus uit:

- Het evalueren van de prioriteiten van het afgelopen seizoen
- Het evalueren van de voortgang op het betreffende speerpunt
- Het formuleren en vaststellen van de prioriteiten voor het komende seizoen